

TEKSVARBETERINGE VAN DIE AFRIKAANSE BYBEL.

OU TESTAMENT II.

In vs. 2 blyk duidelik uit die Hebreeus dat die vers 'n tussensin is, wat 'n toestand of omstandigheid beskryf.

In die Statenvertaling word dit uitnemend weergegee deur die woordjie „nu”: „De aarde nu was woest en ledig.” Is daar nie 'n moontlikheid om dit in Afrikaans ook weer te gee? Die vertaling „wêreldvloed” inpleks van „afgrond” is sonder twyfel beter. Of „die Gees van God” nie met sommige uitlêers moet vertaal word as „die asem van God” of selfs „'n geweldige wind” is 'n eksegetiese kwessie.

In vs. 4 is die woordjie „Toe” 'n vrye vertaling, netsoos is in vss. 7, 10, 12, 16, 18, 25, 31, H. 2:15, 21, 23, H. 3:2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 22, 23. Die Hebreeus gebruik hier orals die verbindingswoordjie „en”. Na my mening moet in H. 1 liever die eenvoudige woordjie „en” behou word, ooreenkomstig die styl van die hoofstuk, wat van 'n verhewe eentonigheid is, plegtig en sistematies gebou. In H. 2 en 3 waar in die oorspronklike 'n naïewer, vlotter verhaaltrant gevolg is, is daar minder beswaar teen al die „toe”s. Ek voel nie goed aan watter een van die twee woordjies meer verbind en meer

skei nie. As „toe” meer skei dan „en” dan sou dit in die genoemde verse van H. 1 nie gewens wees nie.

In dieselfde vs. 4 staan in die oorspronklik: „En God het die lig gesien, dat dit goed was;” so ook die Statenvertaling. Die Afrikaanse „Toe sien God dat die lig goed was” is beslis minder juis; die aksie van die „sien van die lig” kry so te min nadruk.

In vs. 5 staan eintlik: „En dit was aand en dit was môre, dag een” maar so kan mens wel nie vertaal nie.

In die begin van vs. 7 „God het toe die uitspansel gemaak” lyk my die woordjie „toe” ongewens, veral soos dit hier op die derde plek in die sin staan.

In vs. 10 staan nie „see” in die enkelvoud nie, maar „seeë”, soos die Statenvertaling tereg vertaal.

Die vertaling in vs. 11 en volgende met „soorte” in plaas van „aard” is wel duideliker en beter. Oor die verplasing van die woordjies „volgens hulle soorte” hier en nie in vs. 11 nie, kan mens vra of dit heeltemaal noodsaaklik was. Waarom is in vs. 12 die woordjie „En” aan die begin van die sin nie weergegee nie?

In vs. 14 tweede helfte „en laat hulle dien as tekens van vaste tye sowel as van dae en jare” kon miskien die oorspronklike „wees tot” in plaas van „dien as” wel behou geword het. Die vertaling „as tekens van vaste tye sowel as” gaan te ver in die rigting van verklarings; die oorspronklike het: „tot tekens en tot vaste tye en tot dae en jare”, wat kan beteken wat die Afrikaanse vertaling daarvan maak, maar ook kan beteken: „tot tekens en tot (bepaling van) vaste tye en dae en jare” waarby „tekens” ’n afsonderlike betekenis kry en op die diens van die hemelliggame as oriënteringsmiddels en aankondigers van weersgesteldheid kan slaan. Waar die eksegete hieroor verdeel is, moet die vertaling ruimte laat vir albei opvattinge, en bv. lui: „laat hulle dien as tekens en vir vaste tye en vir dae en jare.”

In vs. 15 is die woordjie „en” aan die begin van die sin weergegee met „ook” wat te vry is en aan die styl van die hoofstuk nie reg doen nie.

In vs. 16 is weer „toe” gebruik, ewes in vs. 7 myns insiens minder gewens.

Dat in vs. 18 en ook verderop in die hoofstukke die dubbele „tussen” tot een gereduseer is, is volkome tereg; hierdie Hebraïsmes te behou, het geen rede nie.

In vs. 20 is die vlieg van die voëls „langs die uitspansel” ’n beter vertaling as die van die Statenvertalers „in die uitspansel”. Ewes is in vs. 21 „die groot seediere” beter weergawe as „de groote walvischen” van die Statenvertaling.

In vs. 22 is weer, netsoos in vs. 10 die enkelvoud „see” in plaas van „seeë” gebruik. Waarom?

Vs. 26 is wel een van die meesbesproke verse van die hoofstuk, waaraan baie dogmatiese vraagstukke vas sit. „Laat ons mense maak na ons beeld, na ons gelykenis”. Ek wil by hierdie geleentheid volstaan met op te merk dat die Hebreus hier twee verskillende voorsetsels gebruik nl. „in” en „na” of „soos, ooreenkomstig” (in 5:3 word hulle net in omgekeerde volgorde gebruik; in 1:27, 5:1 en 9:6 alleen die eerste). Is dit nie beter om in die vertaling ook twee verskillende uitdrukkinge te kies nie? Die idiomaties juiste weergawe lyk my te wees: „laat ons mense maak as beeld (of beelddraer) van ons, wat op ons gelyk”, maar dit sou heelwat dogmatiese stof opja.

In vs. 2 is tussen die derde en vierde bevelende werkwoord die woordjie „en” uitgelaat; dit is onnodig as net na die vierde werkwoord 'n kommapunt geset was, soos die Hebreuse interpunksie dit het.

In vs. 29 is daar geen rede om die woordjie „En” plotseling met „Verder” te vertaal nie. (Rosenzweig sou hier lelik die spot dryf met die „anmutiger Abwechslung,” wat die vertalers hier blykbaar wou aanbring, „die wahrscheinlich den Leser vor langeweile schützen soll”. S.36). Dat die vertalers die Hebreuse „kyk, Ek het gegee” weergee met „Ek gee nou” lyk my nogal ongeoorloof. Ten eerste is „kyk” en „nou” te veel verskillend; ten tweede sou „Kyk, Ek gee” in die Hebreus deur 'n participium en nie deur 'n perfectum uitgedruk word. Dit is die perfectum van grondlêende besluitneming en uitvoering ineen; dit beteken: „Ek het besluit om te gee en gee hierby.” Die end van die vers „Dit sal julle voedsel wees” is vrye vertaling van: „Vir julle sal dit tot voedsel wees”. „Vir julle” staan hier met nadruk voorop teenoor die diere wat in die volgende vers genoem word. Die Afrikaanse vertaling sou alleen kan deurgaen as daar op „julle” 'n klemtoonteken geset was.

In vs. 31 is weer die woordjie „kyk” uitgelaat; hierdie keer vervang deur 'n aandagstreep. Ek kan die redè vir die weglaat nie verstaan nie en die vryheid van die gedagtestreep nie waardeer nie.

In *Hoofstuk 2* waar die 1ste vers die voorafgaande samevat, kan die vervanging van die Hebreuse „En” deur „So” wel verdedig word. As egter vertaal word „met hulle ganse leërmag” in plaas van „en hulle ganse leërmag”, dan kry die sug na afwisseling weer te veel mag oor die vertalers. Of in plaas van „leërmag” nie beter „leërskaar” vertaal moet word, kan in verband met die bekende Godsnaam in Israel: „HERE, God van die leërskare” met reg gevra word.

In die 2de vers het die uitdrukking „God het voltooi” die betekenis „God was klaar, was gereed met” (soos die Afrikaanse vertalers dieselfde werkwoordsvorm in II Kron. 29:17 vertaal), maar

omdat in vs. 1 dieselfde werkwoord gebruik word, is daar ook wel vir die behoud van „voltooi” in vs. 2 iets te sê.

In vs. 3 is die uitdrukking „al sy werk wat God geskape het deur dit te maak” vreemd en nie heeltemal na die oorspronklike nie. Die versgedeelte wil beide uitdrukkinge wat in Genesis 1 vir die werksaamheid van God gebruik is nogeens herhaal. In verwante Hebreeuse uitdrukkinge gee die eerste werkwoord die nadere bepaling en word in Afrikaans gewoonlik dus deur 'n bywoord vertaal (vgl. Rig. 13:19, Joël 2:26 „wonderlik handel”). In hierdie vers is dus die betekenis „skeppend gemaak” (en dus eerder: „gemaak het deur dit te skep”, dan „geskep het deur dit te maak”).

Sowel die Staten- as die Afrikaanse vertaling laat deur 'n opskrif bemark dat met H. 2:4 'n ander verhaal begin—dit sou dus beter gewees het als die indeling in hoofstukke eers hier H. 2 sou laat begin het. Twyfelagtig is of die eerste sin van vs. 4 die opskrif vir die ruwe verhaal of die onderskrif onder die voorafgaande is. Die laaste lyk my die waarskynlikste, want van die hemel en van skepping word in die vervolgt nie meer gespreek nie. Die woordjie „geskiedenis” kan hier wel moeilik anders weergegee word; die Statenvertaling gebruik die meer aan die Hebreeus aansluitende „geboortes”. Gewoonlik beteken die woordjie „stamboom” (sien Afrikaanse vertaling Gen. 5:1, 10:1, 11:10, 27, 25:12, Rut 4:16), vir „geskiedenis” het die Hebreeus 'n ander uitdrukking, letterlik vertaal „dinge van die dae”. Miskien sou mens tog hier die idiomatiese woordjie maar kan gebruik, juis ook om die ongewone van die uitdrukking.

Die sinskonstruksie in vs. 4—7 het die Afrikaanse vertalers verander; vs. 5 en 6 is in die oorspronklike 'n tussensin, terwyl die verloop van die verhaal in vs. 7 verder gaan. Waar die Afrikaanse vertaling in H. 1:31 'n aandagstrepie gebruik, kon gevolglik vs. 5 en 6 ook tussen aandagstrepe geset word, en in vs. 7 voortgegaan word met: „toe het die HERE God ens.”

Die woordjie „mis” in vs. 6 is baie onseker; sommige vertaal „vloed” of „oorstromingswater”^b andere „fontein”. Maar hier moes die Afrikaanse vertalers wel eers van die moontlikhede kies. By die werkwoord kon die woordjie „gedurig” bygevoeg geword het.

Dis baie te waardere dat in die Afrikaanse Bybel die plusquamperfecta van die Statenvertaling „had” en „was” in vs. 5—9 en vss. 15, 16 en 20, wat voortgekom het uit dogmatiese harmonisasiepogings tussen beide verhale, nie nagevolg is nie.

In vs. 7 staan in die Hebreeus nie die lidwoord voor „stof” nie; dit kan ook in die vertaling wegbly. Die woord in die Hebreeus hier vir die „aarde” gebruik, *adâmá*, beteken eintlik „die akkerland”; die selfde woord word aan die end van vs. 5 gebruik, waar dit met „grond”

weergegee is (eweso H. 3:23); in vs. 6, 7, 19 en H. 3:17 en 19 kom dit ook voor en word met „aarde” vertaal. Die ander Hebreeuse woordjie *eres* wat die geografiese begrip „aarde” aandui, word in H. 1 gebruik, in H. 2:4 en begin vs. 5, end vs. 6 (en in vs. 11-13 in die betekenis „land”); net alleen in 2:6 vertaal die Afrikaanse vertaling dit met „aardryk”. Hier kon meer stelselmatigheid in ag geneem gewees het, die 6de Bengelse vertaalprinsipe kom hier in die gedrang.

In dieselfde vs. 7 is die „neusgate” uit die Statenvertaling verander in „neus”, wat minder nou aan die oorspronklike aansluit. Die twee lidwoorde in „die asem van die lewe” staan nie in die Hebreeus nie; waarom nie vertaal „lewensasem” nie?

Die gebruiklike „lewende siel” in vs. 7 bly tog vreemd; waarom nie soos in H. 1:21 en 2:19 „lewende wese” vertaal nie (selfs in 1:30 sou „lewende wese” gaan, so vertaal bv. Buber en Rosenzweig).

In vs. 8 is dit nie nodig om die Hebreeus „En” deur „Ook” weer te gee nie; die „Ook” stam uit die Statenvertaling en is ’n res van hulle harmonistiese poging. „In die Ooste” is hier minder goed als „teen die Ooste”. Waarom hier vertaal is „’n plek gegee” in plaes van eenvoudig „geplaas” is my nie duidelik nie; die laaste is tekenender en is die bedoeling.

In die begin van vs. 9 is die „het allerhande” ongetwyfeld beter as die „had alle” van die Statenvertaling. Die „ook” in die middel van die vers is vrye vertaling van „en”; die laaste „en” moet volgens die Hebreeuse woordskikking lief ’n klemtoonteken kry.

Kon in vs. 10 die oorspronklike „is dit verdeel” nie behou geword het nie in plaes van „het dit verdeel” en „het dit tot vier lope geword” in plaes van „en vier lope gemaak”?

By die name van die riviere moet in Afrikaans wel die lidwoord gevoeg, al ontbreek dit in die Hebreeus. Die verse 11-14 is na my mening te veel in kort hoofsinne ingedeel; daar moes meer gebruik gemaak gewees het van koppelwoorde; alleen die laaste sinnetjie van vs. 14 is tereg as selfstandige sinnetjie gedruk. Hierdie beswaar tref mens in baie verse in hierdie hoofstukke aan.

Waarom in vs. 11 die lidwoord voor „goud” behou is maar in vs. 12 voor „balsemgom” en „oniksteen” geskrap, is my nie duidelik nie.

In vs. 16 is „vry eet” ’n vrye, ideomaties seker te verdedige versus vs. 9 na die tussenlêende beskrywing van die Paradysriviere; dit kan verdedig word, maar dan moes in vs. 7 ook „Toe” gebruik gewees het.

In vs. 16 is „vry eet” ’n vrye, ideomaties seker te verdedige vertaling van die Hebreeuse „eet eet”; in vs. 17 is egter die Hebreeuse „die dood sterwe” behou in plaes van „seker sterwe”; waarom dan ook nie in 3:4 waar vertaal is „gewis ... sterwe”, terwyl die woorde

van die slang in 3:14 duidelik terugslaan op die woorde van God hier in 2:17.

Aan „die dag as jy daarvan eet sal jy seker sterwe” sit ’n moeilike eksegetiese kwessie vas. Die eerste mensepaar het mos nie op die dag van hulle eet van die verbode boom gesterwe nie, maar Adam het volgens H. 5:15 die leeftyd van 930 jaar bereik. Die uitdrukking „die dag as” kan dikwels beteken „ten tyde dat”, „wanneer”. In 3:5 word dit eenvoudig met „as” vertaal. Waar 3:5 na 2:17 verwys, moet in beide verse dieselfde vertaling gevolg word. As die vertaling „die dag as” gevolg word, moet in elke geval daarvoor sorg gedra word dat die woordjies nie die klemtoon kry nie.

Die „Ook” aan die begin van vs. 18 is ewemin nodig as in vs. 8 in plaas van die oorspronklike „En” en het dieselfde oorsaak. Die beskrywing van die vrou as ’n hulp „wat by hom pas” is veel beter as die in die Statenvertaling „als teenover hem”. Ook die begin van vs. 19 is in die Afrikaans veel juister.

In vs. 19 vermeld die Statenvertaling vir die eerste maal Adam as naam vir die eerste mens, en so gedurig in die volgende. Dit is beslis onjuis en deur die Afrikaanse vertaling nie nagevolg nie. Adam as eienaam kom eers voor vanaf 4:25. In die tweede helfte van die vers is die „genoem het” in Afrikaans onjuis. Die beter vertaling is: „en netsoos die mens al die lewende wesens sou noem, so sou hulle naam wees” en eintlik staan daar: „en al wat die mens al die lewende wesens sou toeroep, dat sou hulle naam wees”.

Die „So het dan” aan die begin van vs. 20 en „Toe” in vs. 21 is toelaatbaar in plaas van die Hebreeuse „En”, waar die verhaaltrant in H. 2 ’n baie vlotter karakter vertoon as in H. 1.

In vs. 21 is die „terwyl hy slaap” ’n onnodig vrye weergawe van „en hy het geslaap” of „en hy het ingeslaap”, „in slaap geval”.

Vanaf vs. 22 begin die Afrikaanse vertaling die Hebreeus perfecta met praesensvorme weer te gee en doen dit veral in H. 3 (vss. 2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 22, 23). Dit is vry maar nie sonder rede nie. Die styl van die verhaal bring dit mee, wat baie lewendig en skilderagtig is. Daar kan moelik beswaar teen gemaak word. Maar wel moet gevra word: waarom word dan van hierdie stylvorm in ander verse weer afgewyk (soos in vs. 7, 8, 16, 20, 21, 24)?

Teen vs. 23 moet wel deeglik uit vertaaltegniese oogpunt beswaar gemaak word. Die Hebreeus gebruik hier baie opmerklik en seker opsetlik driemaal dieselfde voornaamwoord „hierdie” wat na die vrou verwys: „Hierdie is nou eindelik been van my bene en vlees van my vlees; hierdie sal mannin genoem word, want uit die man is hierdie geneem.” Die drievoudige „hierdie” en die plasing van die woordjie aan die begin en aan die end van die drievoudige sin druk die blye verrassing uit oor die opheffing van die eensaamheid van die man;

hierdie is dit eindelik en hierdie alleen! Die Afrikaans met sy: „Dit . . . Sy . . . sy” en die plasing van die tweede „sy” druk dit nie duidelik genoeg uit nie. „Nou eindelik” is ’n vrye vertaling van „hierdie keer” (Statenvertaling: „ditmaal”), maar nie ontoelaatbaar nie.

In vs. 24 staan in die oorspronklike die lidwoord nie voor „man” nie, dit is ook wel nie nodig, ook in Afrikaans nie. Of „aankleef” nie liever vertaal moet word met „hom heg aan”? Die woord word in Hebreeus dikwels van geestelike aanhankelikheid en trou gebruik. Vir „een vlees wees” sou gevoeglik „een vlees word” kon vertaal word.

In vs. 25 druk nóg die Staten, nóg die Afrikaanse vertaling die wederkerige van die Hebreeuse werkwoord uit, wat beteken: „hulle het hulle nie vir mekaar geskaam nie”.

In *Hoofstuk 3* is die eerste sinnetjie ’n beskrywende omstandighedsin, net soos H. 1:2 en 2.5. 6. Die Statenvertaling gee dit goed weer met: „Die slang nu . . .” Die Afrikaanse vertalers bedoel miskien dieselfde met „Maar die slang . . .”; tog klink die „Maar” wel wat sterk vergeleke met die Hebreeuse „En” en die Hebreeuse sinskonstruksie.

Baie moeilik is die idiomatiese weergawe van die eerste woord van die slang. In die oorspronklike is dit nie seker of dit ’n vraag is nie. Die eerste van die twee artikels waarmee die sin in die Hebreeus begin het gewoonlik ’n versterkende, beklemtonende, bevestigende betekenis. Die vertaling as ’n ongemerkte, onwillekeurige halwe opmerking en halwe vraag is wel die fynste en beste. Die verleier kom so ongemerk in die gedagtes van die vrou binnesluip: „God het dus gesê . . .?” „God het immers gesê . . .?” En sy aanhaling van die woorde van Gods verbod is waar of onwaar net na gelang die klemtoon daarin gelê word.

Vir vs. 5 vergelyk allereers hierbo by 2:17. Die „sodat” staan nie in die Hebreeus, wat eenvoudig lui: „en julle soos God sal wees”; dit moet behou word; in „deur goed en kwaad te ken” is die „deur” ’n minder juiste weergawe van die Hebreeuse participium. Kan die participium nie behou word nie?

In vs. 6 is „ja ’n boom” slaafse navolging van die Statenvertaling. Daar staan in die Hebreeus: „en dat die boom begeerlik was om (daardeur) verstand te kry”; dit is tog ewe duidelik as die lelike: „ja ’n boom wat ’n mens kan begeer om verstand te kry”; die „wat ’n mens kan” staan daar nie.

In vs. 8 is die veel besproke vraag of ons moet vertaal „die stem van die HERE God” of „die geluid van die HERE God”; dit lyk tog wel uit die verband dat die geluid, nl. van sy voetstappe, bedoel is. Tog vertaal die Afrikaanse vertalers hier „stem”, wat miskien hulle reg is; maar dan is dit nie reg nie om in vs. 10 dieselfde woordjie

met „geruis” oor te sit. „Die aandwindjie” in hierdie vers is ’n verklarende vertaling van die Hebreeuse: „die wind van die dag.” Die woordjie „tussen” is ’n vrye vertaling van „in die midde van”.

In vs. 10 is „daarom” ingevoeg; waarom nie eenvoudig „en” soos in die Hebreeus, wat tog ’n eie uitdrukking vir „daarom” het.

In vs. 11 staan die woordjies „van die boom” met nadruk voorop in die sin en die deelwoord „geëet” teen die reel in agteraan. Dit moes in die Afrikaans deur ’n selfde ongewone volgorde weergegee gewees het.

Die vraag van die Goddelike Regter aan die skuldige vrou in vs. 13 „wat het jy nou gedoen?” klink te familjaer asof dit teen ’n kind of ’n leerling gesê word. Die „nou” staan daar nie. Letterlik lui die Hebreeus: „Wat is dit wat jy gedoen het?” die woordjie „dit” word in sulke gevalle as versterking van die vraagwoord gebruik. ’n Klemtoonteken op „wat” gee die bedoeling van die oorspronklike beter weer.

In vs. 14 is „onder al die vee” beter as die Statenvertaling se „boven”. Maar die woordjie „seil” watter goeie Afrikaans dit ook mag wees vir die beweging van slange in die algemeen, mag hier nie gebruik word nie. Die Hebreeus het ’n eie woordjie vir die seil van slange, maar gebruik dit hier nie. Hier staan eenvoudig „gaan” en so moet vertaal word.

In vs. 15 moet netsoos in die Hebreeus die woord „vyandskap” voorop staan; dit is ook in die Hebreeus ’n ongewone plek, maar dit is opsetlik so geplaas om dit alle nadruk te gee. Verder in die vers moet „Hy” tog liever „Dit” wees; die woordjie slaan op die saad of nakomelingskap van die vrou; agter die Afrikaanse vertaling skuil egter ’n dogmatiese opvatting aangaande die direk- Messiaanse verklaring van die teks. Vir „vermorsel” en „byt” word hier in die Hebreeus dieselfde werkwoord gebruik maar miskien is hier ’n woordspel met tweerlei betekenis wat die werkwoord sou kan hê.

Of in vs. 16 die woordjie „vermeerder” die regte vertaling is, lyk my onseker; dan sou ons die voorstelling kry dat ook reeds in die paradystoestand die swangerskap met moeite en smart sou gegaard gegaan het. Die ewe geregverdigde vertaling: „Ek sal baie groot maak” ondervang die beswaar. Vir die woordjies „moeite” en „smart” word in die Hebreeus woorde van eenselfde stam gebruik; „moesaam” sou goed in aanmerking kom vir die tweede uitdrukking.

In vs. 17 is „om nie te eet nie” ’n vrye weergawe van: „daarvan mag jy nie eet nie” uit H. 2:17; dit is beter om die Godsworde letterlik te herhaal. Vir „Aarde” staan hier en in vs. 19 in Hebreeus die woord wat eintlik „akkerland” beteken.

In vs. 18 begin die Hebreeus met „En” in pleks van „ook”, waar-

teen egter nie te veel beswaar is nie; tog sou nader by die oorspronklike aansluit die vertaling „en dorings en distels sal dit vir jou voortbring.”

In vs. 20 staan in die Hebreeus: „En die mens het die naam van sy vrou Eva genoem”; waarom is „die naam” uitgelaat? In pleks van „omdat sy geword het” sou dit beter wees om te vertaal: „want sy het geword”; die woordjie „sy” is in die Hebreeus beklemtoon.

In vs. 22 is weer, soos in 1:29, die Hebreeuse woordjie vir „Kyk” verander in „Nou”. So kry ons tweekeer „nou” in die vertaling, waarvan alleen die tweede geregverdig is. Teen „deur goed en kwaad te ken” is hier dieselfde beswaar as in vs. 5.

Die vertaling in vs. 22: „As hy nou maar nie sy hand uitsteek” bring ’n te sterk mensvormige besorgdheid en vreesagtigheid in hierdie Godswoorde in. Die bedoeling van die in die oorspronklik gebruikte woordjie is om ’n verbod en ’n voorsorgsmaatreeël uit te druk, ’n moment in die strafvoltrekking. Die beste vertaling lyk my: „En nou, laat hy nie sy hand uitsteek, ens.” of „En nou, dat hy nie sy hand uitsteek ens.”

In vs. 23 en 24 is „Toe” en „So” weer vrye vertaling van die Hebreeuse „En”. „Gerubs” het in die Hebreeus die lidwoord. „Met die swaard wat vlam en flikker” is ’n baie vrye weergawe van die Hebreeuse „en die vlam van die heen en weer flitsende swaard”; die voorstelling is blykbaar nie dat die gerubs ’n swaard in die hande het nie, maar dat die swaardvlam ’n afsonderlike verskynsel, soos bliksemflitse by onweerswolke is. In alle gevalle, waar daar verskil van mening oor die voorstelling van die vers is, moet ’n vertaling die woorde so getrou moontlik weergee en nie duideliker as in die oorspronklike nie. Die woordjie „toegang tot” aan die end van die vers is ook weer ’n vrye vertaling. Die oorspronklike het „die weg van”; verder as „die weg na (of tot)” mag van die oorspronklike nie afgewyk word nie. Die Hebreeus het ’n eie uitdrukking vir „toegang” maar gebruik dit hier nie.